VEGYIANYAG HÍRLEVÉL

LEVEGŐ MUNKACSOPORT - MTVSZ, 2006. ÁPRILIS

ÖKOVAL A ROVARIRTÓK ELLEN

Ökoélelmiszerek fogyasztásával egy nagyságrenddel csökkenthető a szervezetbe kerülő rovarirtók mennyisége.

SZÉPSÉG ÉS/VAGY EGÉSZSÉG?

Többszáz kozmetikai cég ígéretet tett amellett, hogy termékeiben biztonságosabb összetevőkkel fogja helyettesíteni azon anyagokat, melyek kapcsolatban komolyabb egészségkárosító hatás merült fel.

RÁKKELTŐ ITALOK

Egyes üdítőitalok az ivóvízben engedélyezett benzolmennyiség 8-szorosát is tartalmazhatják.

ÉRZÉKENY CSECSEMŐK

A Berkeley Egyetem kutatói szerint a jelenlegi növényvédőszer-szabályozás nem biztosít kellő védelmet a csecsemőknek.

EU-S FELMÉRÉS INDUL A VEGYI ANYAGOK KÁROS HATÁSAIRÓL

Európában egyre több a rákos gyermek, amihez szakemberek szerint az élelmiszerek vegyszertartalma is hozzájárul. Egy most indult kutatás keretében ezen vegyszerek hatásáról szeretnének többet megtudni.

BÚCSÚ A RÁKKELTŐ SZÚNYOGIRTÓ-SZERTŐL?

Mivel a WHO szúnyogirtásra javasolt hatóanyagainak listájáról lekerült a diklórfosz, annak kivonását kezdeményezi a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK).

ÖKOVAL A ROVARIRTÓK ELLEN

Amerikában vizsgálták a városi területeken élő óvodások rovarirtó-szermaradék fogyasztását az élelmiszerek előállításának körülményeinek figyelembevételével. A szülők naplót vezettek óvodás gyermekeik étkezéséről a vizeletvizsgálatok előtti 3 napon, amiben jelölték, hogy az egyes élelmiszerek ökológiai vagy konvencionális gazdálkodásból származtak-e. A felmérés, melynek során az egyes háztartások rovarirtószer-felhasználását is figyelembe vették, 18 öko- és 21 konvencionális termékeket fogyasztó gyermeket érintett. A mintákban 5 rovarirtószer bomlástermékének mennyiségét vizsgálták.
A dimetil-alkilfoszfát mennyisége átlagosan 9-szer alacsonyabb (0,04 µmol/l) volt az ökoélelmiszereket fogyasztó gyerekek vizeletében, mint a konvencionális ételeket fogyasztóknál.
A vizsgálatok szerint a gyermekek ökoélelmiszerekkel való táplálása egy viszonylag egyszerű módszer a szervesfoszforsav típusú rovarirtók elkerülésének.

(Environmental Health Respectives)

SZÉPSÉG ÉS/VAGY EGÉSZSÉG?

300 cég írta alá az egészségi kockázatot jelentő kozmetikum visszaszorítását célzó (Campaign for Safe Organics) megállapodást. A kozmetikai cégek vállalták, hogy termékeik azon összetevőit, melyek kapcsolatba hozhatóak a daganatos megbetegedések és a születési rendellenességek kialakulásával, vagy a hormonháztartás zavaraival biztonságosabb anyagokkal fogják helyettesíteni. A megállapodást aláíró cégek listája a szervezet honlapján is megtalálható, sajnos azt a legnagyobb multinacionális gyártók még nem írták alá.
A kérdéskör jelentőségét mutatja, hogy a kereskedelemben kapható kozmetikai termékek 99%-a tartalmaz „valószínűleg rákkeltő” anyagokat, és az összetevők 89%-ának egészségügyi hatásait nem vizsgálták még. Az egyes termékek potenciális hatásairól igen részletes értékelést ad az amerikai Environmental Work Group honlapja.

(Campaign for Safe Organics)

RÁKKELTŐ ITALOK

Amerikai vizsgálatok szerint egyes üdítőitalok 8-szor annyi (8 ppm) benzolt (rákkeltő anyag) tartalmaznak mint az ivóvízben engedélyezett mennyiség. A megkérdezett szakértők szerint ez a benzolkoncentráció nem okozhat azonnali egészségügyi problémákat, de szükséges a kérdéssel foglalkozni.
A benzol a leukémia kialakulási kockázatának növelése mellett más megbetegedésekkel is kapcsolatba hozható.
A benzol feltehetően két gyakran alkalmazott élelmiszeradalék a nátrium-benzoát (E211) és az aszkorbinsav (C-vitamin, E300) reakciójának eredményeként képződött a termékekben, melynek lehetősége már 15 éve ismert.
Az angol üdítőipari szövetség szóvivője szerint az ütítőitalokban fellelhető mennyiség nem okozhat egészségügyi gondokat, hiszen egy városi lakos szervezetébe, akár napi 400 µg benzol is kerülhet a kipufogógázokból, ami 50 liter üdítő elfogyasztásával azonos mennyiséget jelent.

A fogyasztóvédők szerint azonban tudományosan nem bizonyított, hogy van-e olyan benzolmennyiség, melynek nincs egészségügyi kockázata. Etikai kérdéseket is felvet, hogy miért nincs joga a fogyasztóknak tudni, hogy a gyakran a fiatalok számára készített egészséget ígérő (C-vitamin tartalmú) italok milyen anyagokat tartalmaznak.
Továbbá kérdéses, hogy az a benzolmennyiség, ami az ivóvízben már nem engedélyezett, miért biztonságos az üdítőitalokban.

(BBC)

ÉRZÉKENY CSECSEMŐK

Kaliforniában 130 édesanya és gyermekeik bevonásával végzett vizsgálatok szerint egyes mérgek lebontásáért felelős enzimek mennyisége igen eltérő lehet az emberekben, így a legfiatalabbak jelentős része gyakorlatilag védtelen a mérgező vegyi anyagok ellen. A vizsgált enzimekből a felnőttekre jellemző szint jellemzően 2 éves korára alakul ki a gyermekeknek.
A növényvédőszer-maradékok megengedhető mennyiségének meghatározásakor a leginkább érzékeny csoportok (magzatok, újszülöttek) szempontjait kell figyelembe venni - mondta Nina Holland professzor.
A vizsgálatok során kiemelt figyelmet fordítottak a szervesfoszforsav típusú rovarirtóknak, melyeket az 1940-es években fejlesztettek ki. A hatóanyagcsoportból amerikában kiemelt jelentőséggel bírt a háztartási rovarirtók között a 2002-es korlátozásáig a diazinon és a klórpirifosz (ez utóbbi a hazai hangyairtószerekben is gyakran megtalálható).
A kutatók vizsgálatai szerint a fenti hatóanyagokkal szemben a legérzékenyebb csecsemők 25-50-szer érzékenyebbek, mint a legnagyobb enzimmennyiséggel rendelkező kortársaik és 65-164-szer érzékenyebbek szüleiknél.

(SF Gate)

EU-S FELMÉRÉS INDUL A VEGYI ANYAGOK KÁROS HATÁSAIRÓL

A gyermekkori rákos, illetve immunrendszeri megbetegedések és az élelmiszerek vegyszertartalma, a környezet kémiai hatásai közötti összefüggéseket vizsgálja az EU legújabb kutatási programja. A 15 millió eurós költségvetésű projekt jóvoltából várhatóan öt év múlva jutnak olyan eredményekhez a szakemberek, amelyek megalapozzák a hathatós intézkedések fő irányait.
A NewGeneris elnevezésű kutatási programot február 1-én indították útjára, amely 16 európai ország 25 intézményének összefogásával zajlik. A kezdeményezés részét képezi az EU 2003-ban kidolgozott Környezetvédelmi és Egészségügyi Stratégiájának, és az egy évvel később elfogadott cselekvési tervnek. Szorosan kapcsolódik a REACH-javaslat körül folyó vitához, amely felmérné, és lehetőség szerint betiltaná a veszélyes vegyi anyagok használatát az EU-ban. Az új program a rákkeltő és immunotoxikus vegyi anyagok terhesség alatt kifejtett hatását vizsgálná, továbbá az ilyen jellegű mérgezések születés utáni következményeit a kisgyermekek esetében.
A kutatók a összesen mintegy 300 ezer gyermek-anya páros vér- és vizeletmintáit vizsgálják majd a program során. Egy későbbi szakaszban kiválasztanak és tovább vizsgálnak az anya szervezetébe bekerült néhány toxikus vagy olyan vegyi anyagot, amelyek élelmiszerekben, dohányfüstben vagy a szennyezett levegőben találhatók. A projekt célja korszerűbb egészségügyi stratégiával, a gyermekeknek szánt élelmiszerekre vonatkozó szabályok hatékonyságának fokozásával, jobb élelmiszerminőséggel hozzájárulni a gyermekek egészségvédelméhez.

"Az utóbbi évtizedekben számottevően megnőtt a rákos megbetegedések aránya az európai gyermekek körében, s világszerte gyakoribbá váltak a gyermekkori immunrendszeri megbetegedések" - közölték hivatalosan a NewGeneris projekt bemutatásakor. A projekt célja nemcsak megállapítani a veszélyes vegyi anyagok jelenlétét az anyák és gyermekek vérében, hanem annak feltérképezése is, hogy melyek a közvetlen és a hosszú távú biológiai következmények.
Az Európai Vegyipari Tanács (CEFIC) igen hasznos közegészségügyi eszközként értékeli a kezdeményezést, ám figyelmeztet: a tervezett laboratóriumi mérések önmagukban nem szolgáltatnak elegendő információt a kockázat vagy az egészségügyi hatások felmérésére. A NewGeneris kutatási eredményeit 2011-ben ismertetik.

(Index)

BÚCSÚ A RÁKKELTŐ SZÚNYOGIRTÓ-SZERTŐL?

Tavaly májusban Budapesten a II. kerületben és az ország több pontján, köztük Szegeden egy olyan vegyszerrel, diklórfosszal (dichlorvos) végeztek szúnyogirtást, amelyet több európai országból kitiltottak rákkeltő hatása miatt. A szer számos tudós szerint egyebek mellett gyerekkori leukémiát is okozhat. Annak idején a Levegő Munkacsoport határozottan tiltakozott a diklórfosz alkalmazása ellen. Az illetékes hatóságok viszont azzal indokolták a szer használatát, hogy az szerepel a szúnyogirtásra javasolt hatóanyagok között az Egészségügyi Világszervezet (WHO) listáján.
A WHO idei listája már nem tartalmazza a diklórfoszt. A Levegő Munkacsoport örömmel veszi tudomásul, hogy az illetékes magyar szerv, a Johan Béla Országos Epidemiológiai Központ (OEK) - a saját előírásainak megfelelően - elrendeli a diklórfosz használatának beszüntetését. Az OEK tájékoztatása szerint a diklórfosz hazai kivonása megindult, de a még meglévő csekély készlet felhasználását engedélyezni fogják.
A Levegő Munkacsoport levelet küld az ÁNTSZ-nek és az OEK-nek kérve, hogy a rákkeltő hatás miatt, (melyet a korábban elküldött, az angol betiltást indokló DEFRA sajtónyilatkozat igazol: www.defra.gov.uk/news/2002/020419a.htm) idén már ne használják a szert, hisz, mint mondták csupán száz kilónyi mennyiség van raktáron, inkább kártalanítsák a tulajdonost, mivel kiszórás esetén a társadalmi kár ennél jóval jelentősebb lenne.

(Levegő Munkacsoport)

Ha a vegyi anyag hírlevelünk, vagy más tevékenységünk megnyerte tetszését, kérjük támogasson minket adója 1%-ával!
(Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség- 18226254-2-42, Magyar Természetvédők szövetsége: 19014654-2-43)

Kérjük, hogy a hírlevéllel kapcsolatos észrevételeit, illetve le- és feliratkozási szándékát a következő e-mail címen jelezze: reach@levego.hu!

A vegyi anyag hírlevelet összeállította: Pál János

Készült a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége vegyi anyag kampánya keretében.
Simon Gergely, Pál János (LMCS) & Dragos Tibor (MTVSZ)

További információ a témában:
www.mtvsz.hu/vallalat
www.levego.hu/vegyianyag
www.wwf.hu/detox